

Schiedam, 1854-1905

De verordening op het bouwen

In 1854 stelde de gemeenteraad van Schiedam de verordening op het bouwen, betrekken en ontruimen van woningen binnen Schiedam vast. Dit kwam neer op de invoering van een systeem van vergunningen. Woningen moesten voortaan voldoen aan minimumeisen.

De Commissie van Fabricage, na 1894 Commissie voor Gemeentewerken, beoordeelde de ingediende aanvragen door particulieren of instellingen tot bouw of verbouw van woningen, kerkgebouwen, scholen etc.

De procedure in de praktijk:

- bij Burgemeester en Wethouders werd een vergunning aangevraagd;
- de aanvraag werd ter beoordeling aan de Commissie van Fabricage toegezonden;
- de Commissie besprak de aangevraagde vergunning in haar vergaderingen, waarna advies gegeven werd aan B&W, die de vergunning vervolgens al dan niet verleende;
- na oplevering werd de Commissie wederom ingeschakeld.

LET OP: De series bevatten zeker niet van alle ge- of verbouwde objecten aanvragen en/of tekeningen. De tekeningen zijn vaak weinig gedetailleerd

In welke archieven bevinden de stukken zich?

1. De Topografisch Historische Atlas (THA)	►	De serie bouwtekeningen van de Commissie van Fabricage
2. Het archief van het Gemeentebestuur	►	Correspondentie betreffende de bouw aanvragen, binnengekomen bij Gemeenteraad en/of B&W. Soms zijn dit tekeningen, meestal geschreven documenten
3. Het archief van de Cie. van Fabricage	►	Bij de bouwtekeningen behorende correspondentie in de serie notulen en de bijlagen van de notulen van de commissie

Hoe vindt u de stukken?

De bouwtekeningen van de Commissie van Fabricage zijn digitaal raadpleegbaar via 'Zoeken in Archieven en Collecties': [Zoeken - publiekswaarsite Schiedam](#) (Vink alleen aan 'bouwdossiers').

LET OP: Niet altijd wordt verwezen naar het huidige huisnummer. Dan zijn er andere aanwijzingen voor het vinden van stukken

- zonder huisnummer (1)	•	het tot aan het eind van de 19 ^e eeuw gebruikte wijknummer is vermeld en/of een kadastrale aanduiding
		zie hieronder bij 'huisnummering' hoe u van het wijknummer naar het huidige huisnummer komt
- huidige huisnummering:	•	behoeft geen nadere uitleg
- zonder huisnummer (2):	•	alleen het kadastrale nummer is aangegeven
		u zoekt via kadastrale registers of het gaat om het pand waar u naar op zoek bent
- geen wijk/kadastrale nummer	•	de omschrijving op het fiche geeft mogelijk enige duidelijkheid. Raadpleeg het stuk waarvan u denkt dat het 't door u gezochte pand betreft; de tekening zal duidelijkheid verschaffen
		met een eventuele datum op het fiche vindt u mogelijk meer zekerheid in de notulen van de commissie of het gaat om het pand waar u naar op zoek bent

Heeft u een omschrijving van een door uw gezocht adres gevonden?

- *Bouwtekening:* verwijst naar het nummer van de tekening van de Cie. van Fabricage, digitaal via [Zoeken - publiekswaarsite Schiedam](#) (Vink alleen aan 'bouwdossiers')
- *B&W of raad:* verwijst naar jaar en nummer van een bij B&W of raad ingekomen stuk

LET OP: In de index is geen verwijzing naar de correspondentie die deel uitmaakt van de serie bijlagen van de notulen van de Commissie van Fabricage. Hiervoor dient de inventaris van het archief van de Commissie geraadpleegd te worden.

huisnummering

In de 19^e eeuw was de stad verdeeld in een aantal wijken die van een letter waren voorzien. Hierbinnen hadden de huizen een nummering. Deze nummers zijn aan het eind van de 19e eeuw vervangen door het huidige systeem van huisnummering.

Hoe weet ik wat het vroegere wijknummer was van het huis waar ik naar op zoek ben?

Het "Register Kooyman" biedt hiervoor uitkomst. Digitaal raadpleegbaar op onze website: [NT265](#).

LET OP: Sommige straten zijn later nogmaals omgenummerd, zoals de Tuinlaan, de Korte Haven etc. Hier dient de huidige nummering op andere wijze te worden achterhaald, bijvoorbeeld via de adresboeken of de bevolkingsregisters.

Schiedam, 1906-heden

De bouwvergunningen Schiedam vanaf 1906 bestaan uit 2 blokken:

- 1906-1988: er werden twee series opgemaakt, één door B&W en één door de afdeling Bouw- en Woningtoezicht
- vanaf 1988: alleen de afdeling Bouw- en Woningtoezicht van de dienst Gemeentewerken vormt nog een serie bouwvergunningen

LET OP: De bouwdoossiers tot en met 2007 bevinden zich bij het gemeentearchief. Voor de dossiers van na 2007 kunt u terecht bij Het Omgevingsloket via het Klant Contact Centrum

De Woningwet

De Woningwet van 1901 verplichtte iedere gemeente tot het hebben van een bouwverordening. De eisen werden vervat in de gemeentelijke bouwverordening die in Schiedam in september 1905 door de raad werd vastgesteld. De Dienst Gemeentewerken, afdeling Bouw- en Woningtoezicht, zag in Schiedam toe op de naleving. Voor de bouw of verbouwing van een huis moest de eigenaar een bouwvergunning aanvragen bij Burgemeester en Wethouders.

De bouwverordening in de praktijk:

- bij de aanvraag bij B&W diende een bouwtekening in meervoud ingeleverd te worden; één exemplaar bleef bij B&W, twee andere gingen naar het bureau Bouwtoezicht;
- verschillende instanties, zoals de brandweer en de welstandscommissie, ontvingen ook een exemplaar van de bouwtekening.

In welke archieven bevinden de stukken zich?

- Het archief van het Gemeentebestuur ► De serie dossiers van B&W. Bevatten vooral de meer formele stukken: aanvraag, adviezen, bezwaarschriften, tekening(en)
- Het archief van Bouw- en Woningtoezicht ► De serie dossiers aangelegd door de afdeling Bouw- en Woningtoezicht. Bevatten in de regel méér stukken

Hoe vindt u de stukken?

Een groot deel van de bouwdoossiers is digitaal beschikbaar via 'Zoeken in Archieven en Collecties': [Zoeken - publiekswwebsite Schiedam](#) (Vink alleen aan 'bouwdoossiers')

- bouwdoossiers Schiedam, 1905-1999 (voor Kethel zie aldaar);
- Vanaf 1999 zijn de dossiers zelf niet digitaal beschikbaar, aan de dossierbeschrijvingen tot en met 2007 wordt gewerkt, deze komen in de loop van de tijd beschikbaar.
- Bouwdoossiers die niet digitaal beschikbaar zijn: Bouwzaken van 2000-2007 zijn in origineel raadpleegbaar in de studiezaal. Voor bouwzaken van na 2007 kunt u terecht bij het Omgevingsloket van het Klant Contact Centrum

Mocht het zoeken naar bouwvergunningen geen resultaat opleveren, dan wil dit niet per se zeggen dat er geen vergunning aanwezig is:

- het is een hoekpand: • wellicht bevindt de vergunning zich in het dossier van het 'hoek'adres; een dossier kan maar op één plaats geborgen zijn
- pand ligt tussen twee straten: • wellicht is de vergunning geborgen op het adres van de achterzijde van het pand
- pand is één van een groot project • wellicht vindt u de vergunning op een andere straat, onderdeel van het zelfde project

Zijn de bouwvergunningen niet digitaal beschikbaar? De studiezaalmedewerker kan voor u nagaan of er zich in andere archieven stukken/tekeningen bevinden van het betreffende pand. Bijvoorbeeld in de archieven van het Gemeentebestuur, de Dienst Gemeentewerken, de Hinderwetvergunningen, etc.

De ordening van de stukken

- 1905-1954; alfabetisch op straatnaam
- 1955-1988; op jaar en daarbinnen op volgnummer
- 1988-heden; op bouwzaaknummer

Kethel & Spaland, 1898-1941

De Kethelse bouwverordening

Tot 1941 was de gemeente Kethel & Spaland een zelfstandige gemeente. De bouwverordening, minder uitgebreid dan die van Schiedam, werd vastgesteld in 1904 en gewijzigd in 1938. Overigens maakte ook de gemeente Kethel gebruik van de diensten van de Schiedamse woningdienst.

Hoe vindt u de stukken?

De Kethelse bouwdoossiers bevinden zich in het archief van het gemeentebestuur van Kethel & Spaland, inv.nrs. 920-926. Alle deze bouwdoossiers zijn digitaal beschikbaar via 'Zoeken in Archieven en Collecties' [Zoeken - publiekswwebsite Schiedam](#) (Vink alleen aan 'bouwdoossiers')

LET OP: Bij de annexatie is een deel van het grondgebied van de voormalige gemeente Kethel & Spaland naar Rotterdam overgegaan. Deze bouwvergunningen zijn te vinden in het Stadsarchief Rotterdam. Het betreft met name de Kandelaar en Kandelaarweg.